

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾**

z dnia 2007 r.

**w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania audytu zewnętrznego
wydatkowania środków finansowych na naukę**

Na podstawie art. 20a ust. 3 ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 85, poz. 727 i Nr 179, poz. 1484 oraz z 2007 Nr 115 , poz. 795) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób i tryb przeprowadzania audytu zewnętrznego, zwanego dalej „audytem”, wydatkowania środków finansowych na naukę, o których mowa w ustawie z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki.

§ 2. Obowiązkowemu audytowi podlegają:

- 1) projekty, których całkowita wartość dofinansowania przekracza 2 mln zł (audyt projektu);
- 2) jednostki naukowe, które otrzymują środki na działalność statutową (audyt jednostki).

§ 3.1. Audyt przeprowadza podmiot zewnętrzny, niezależny od audytowanej jednostki, posiadający odpowiednie kwalifikacje i wiedzę z zakresu audytu, zwany dalej „audytorem”.

2. Audyt mogą przeprowadzać:

- 1) osoby spełniające warunki określone w art. 58 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 i Nr 169 poz.1420, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 187, poz. 1381, Nr 170, poz. 1217, Nr 170, poz. 1218 i Nr 249 poz. 1832);
- 2) osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, zatrudniające przy przeprowadzaniu audytu osoby spełniające warunki określone w art. 58 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

3. Audytora wybiera na swój koszt jednostka, zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych.

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej - nauka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 131, poz. 912).

§ 4. Celem przeprowadzenia audytu jest potwierdzenie przez audytora:

- 1) wiarygodności danych, zarówno liczbowych jak i opisowych, zawartych w przedstawionych przez jednostkę dokumentach związanych z realizowanym projektem lub prowadzoną przez jednostkę działalnością naukową;
- 2) realizacji wydatków i uzyskania założonych efektów, zgodne z wymaganiami zawartymi we wniosku, decyzji i umowie o dofinansowanie;
- 3) poprawnego sposobu udokumentowania i wyodrębnienia ewidencyjnego rzeczywistych operacji gospodarczych.

§ 5. Kierownik audytowanej jednostki zapewnia audytorom warunki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia audytu, a w szczególności udostępnia obiekty, urządzenia i dokumenty oraz umożliwia bezzwłoczne udzielanie wyjaśnień przez właściwych pracowników jednostki.

§ 6. Audytor, w celu prowadzenia audytu, ma prawo wglądu do wszelkich informacji, danych, dokumentów i innych materiałów, w tym zawartych na elektronicznych nośnikach informacji, jak również do wykonywania z nich kopii, odpisów, wyciągów, zestawień lub wydruków, z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej.

§ 7. Pracownicy jednostki są obowiązani, na żądanie audytora, udzielać informacji i wyjaśnień, a także potwierdzać kopie, odpisy, wyciągi, zestawienia i wydruki. Udzielone ustnie informacje i złożone ustnie wyjaśnienia powinny być utrwalone na piśmie oraz podpisane przez audytora i przez osobę, która ich udzieliła lub je złożyła.

§ 8. Audyt projektu obejmuje w szczególności sprawdzenie:

- 3) realizacji projektu zgodnie z umową;
- 4) posiadania zatwierdzonej polityki rachunkowości, ścieżki audytu w zakresie finansowo-księgowym;
- 5) funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej;
- 6) poprawności księgowania wydatków poniesionych w ramach realizowanego projektu, zasadności wydatków, sposobu ich udokumentowania i ich wyodrębnienia analitycznego w ewidencji księgowej;
- 7) terminowości uzyskiwania i rozliczania otrzymanych środków finansowych;
- 8) wiarygodności sprawozdań z realizacji projektu, przekazywanych przez jednostkę do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 9) sposobu monitorowania realizacji celów projektu;
- 10) przestrzegania przepisów o zamówieniach publicznych, finansach publicznych i rachunkowości;
- 11) przestrzegania dyscypliny finansów publicznych;
- 12) sposobu archiwizacji dokumentacji dotyczącej projektu;
- 13) wykonania zaleceń wcześniejszych kontroli i audytów.

§ 9. Audyt projektu powinien zostać rozpoczęty po zrealizowaniu co najmniej 80% planowanych wydatków związanych z projektem i zakończony przed złożeniem końcowego sprawozdania z realizacji projektu.

§ 10. Audyt jednostki obejmuje sprawdzenie losowo wybranego roku, z 3 lat poprzedzających rok przeprowadzania audytu, w tym:

- 1) podstaw prawnych działalności jednostki;
- 2) polityki rachunkowości i procedur kontroli finansowej;
- 3) planu rzeczowo-finansowego, budżetu jednostki;
- 4) wniosku o dotację statutową;
- 5) ankiety jednostki naukowej, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2007 r. (Dz. U. Nr .. , poz. ...) w sprawie kryteriów i trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych na działalność statutową;
- 6) funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej;
- 7) sposobu udokumentowania i zatwierdzania wyników działalności badawczej;
- 8) przestrzegania przepisów o zamówieniach publicznych, finansach publicznych i rachunkowości;
- 9) przestrzegania dyscypliny finansów publicznych;
- 10) realizacji wniosków z wcześniejszych kontroli i audytów;
- 11) poprawności ewidencji księgowej;
- 12) wyodrębnienia w ewidencji księgowej wydatków realizowanych z dotacji;
- 13) celowości i zasadności wydatków sfinansowanych dotacją.

§ 11.1. Audyt przeprowadza się zgodnie ze standardami audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych, ustalonymi przez Ministra Finansów.

2. W przypadkach wymagających specjalnych kwalifikacji audytor może powołać rzeczoznawcę w ramach wynagrodzenia audytora ustalonego w umowie z jednostką.

3. Wynagrodzenie rzeczoznawcy z tytułu sporządzonej opinii finansuje audytor.

4. Opinia sporządzona przez rzeczoznawcę nie jest wiążąca dla audytora.

§ 12.1. Na podstawie zebranych dowodów audytor sporządza na piśmie, w języku polskim sprawozdanie z audytu, zwane dalej „sprawozdaniem”.

2. Sprawozdanie określa, czy otrzymane środki finansowe zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i przepisami prawa oraz czy księgi rachunkowe są prawidłowo prowadzone.

3. Sprawozdanie powinno w sposób bezstronny, kompletny, zrozumiały, jednoznaczny i zgodnie z rzeczywistością przedstawiać wyniki audytu.

4. Audytor obowiązany jest zachować poufność i nie naruszać tajemnic handlowych jednostki. Nie może to jednak wpływać na merytoryczną treść sprawozdania.

§ 13. Sprawozdanie zawiera w szczególności:

- 1) oznaczenie sprawozdania;
- 2) datę jego sporządzenia;
- 3) nazwę i adres oraz dane jednostki, w której przeprowadzany był audyt;
- 4) numer umowy, nazwę zleceniobiorcy i tryb jego wyboru;
- 5) oświadczenie audytorów o niezależności od badanej jednostki;
- 6) imiona i nazwiska audytorów, numery uprawnień;
- 7) cele audytu;
- 8) podmiotowy i przedmiotowy zakres audytu;
- 9) podjęte czynności i zastosowane techniki;
- 10) termin, w którym przeprowadzono audyt;
- 11) zwięzły opis działań jednostki w obszarze objętym audytem;
- 12) syntetyczną ocenę sytuacji ekonomicznej jednostki;

- 13) ocenę adekwatności, skuteczności i efektywności systemu zarządzania i kontroli w obszarze działalności jednostki objętym audytem;
- 14) informację o metodzie doboru i wielkości próby do badania z określeniem progu istotności i poziomu ufności;
- 15) zaprezentowanie wyników badania, w tym obszarów, w których stwierdzono nieprawidłowości;
- 16) określenie nieprawidłowości oraz analizę ich przyczyn i skutków;
- 17) zalecenia w sprawie usunięcia stwierdzonych uchybień;
- 18) podpisy audytorów uczestniczących w audycie;
- 19) podpisy reprezentantów audytora, jeśli audytorem jest osoba prawna.

§ 14. Wszystkie strony sprawozdania powinny być ponumerowane i parafowane. Sprawozdanie powinno nosić datę zakończenia audytu.

§ 15. Sprawozdanie z audytu jest przekazywane jednostce audytowanej po jego zakończeniu i stanowi podstawę do wypłaty umówionego wynagrodzenia.

§ 16.1. Wnioski zawarte w sprawozdaniu powinny wynikać z dokumentacji roboczej audytu.

2. Dokumentacja robocza audytu, w tym indywidualne oświadczenia osób przeprowadzających audyt o niezależności od badanej jednostki, jest przekazywana jednostce łącznie ze sprawozdaniem i podlega przechowywaniu przez jednostkę przez okres 2 lat od daty przekazania sprawozdania.

3. Sprawozdanie podlega archiwizacji przez okres 5 lat.

§ 17. Jednostka poddana audytowi ma prawo przedstawić ministrowi właściwemu do spraw nauki swoje stanowisko do ustaleń zawartych w sprawozdaniu z audytu.

§ 18. Jeden egzemplarz sprawozdania oraz ewentualne stanowisko jednostki w sprawie ustaleń zawartych w sprawozdaniu jednostka obowiązana jest przekazać do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w terminie 21 dni od otrzymania sprawozdania.

§ 19. Audytor jest zobowiązany do udzielania wyjaśnień w zakresie objętym audytem ministrowi właściwemu do spraw nauki oraz osobom przez niego upoważnionym.

§ 20. Wykazane w sprawozdaniu nieprawidłowości mogą stanowić podstawę decyzji Ministra do zaprzestania udzielania dotacji statutowej lub finansowania projektu realizowanego przez jednostkę.

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 20a ust. 3 ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 238, poz. 2390, z późn. zm.).

Jednym z celów nowelizacji ustawy jest usprawnienie procesu nadzoru wydatkowania środków finansowych na naukę.

Projektowane rozporządzenie określa podmioty zobowiązane i uprawnione do przeprowadzenia audytu, ich obowiązki i uprawnienia, sposób i tryb przeprowadzania audytu, sposób dokumentowania wyników audytu oraz terminy przekazywania wyników audytu.

Nowelizacja wprowadza konieczność stosowania zewnętrznego audytu (traktowanego jako koszt kwalifikowany) przy realizacji tych projektów, których dofinansowanie przekroczy 2 mln zł oraz w przypadku tych jednostek naukowych, które korzystają z dotacji statutowej. Takie rozwiązanie pozwoli zwiększyć nadzór Ministra nad wydatkowaniem kwot z budżetu w części „Nauka”, a przez to pozwoli podnieść efektywność wydatkowania środków finansowych na naukę.

Opinia wstępna o zgodności projektu rozporządzenia z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Projekt rozporządzenia dotyczy jednostek uzyskujących środki finansowe z cz. 28 „Nauka” na projekty o wartości przekraczającej 2 mln zł oraz na działalność statutową.

2. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt będzie podlegał zaopiniowaniu przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów, Stowarzyszenie Audytorów Wewnętrznych IIA oraz Stowarzyszenie Audytorów Wewnętrznych JSFP SAW.

Projekt rozporządzenia zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz.1414).

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety samorządu terytorialnego.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.